

Womhaj Bóh!

Ciřklo 49.
9. dez.

Lětnik 10.
1900.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju řo kóždnu řobotu w Šmolerjeř knihicziřczetni w Budyřcinje a řu tam dostać ſa řchtwórtlětnu přchedpłatu 40 np.

2. njedzela adventa.

Daniel 9, 1—3.

W přnim lěcze Dariuřa, Ahařveruřoweho řyna, ř Mediskeho řymjenja, kotyř na Kaldejřkim kraleřtwje kral bu, w tym přnim lěcze jeho kraleřtwja řrořymich ja, Daniel, ř knihow to rachnowanje tych lětow, wo kotrymř tón řnjese řećzał běřche ř profecze řeremiařej, kať řerusalem řydomdžeřat lět puřty ležecź dyrbi. A ja wobrocźich řo ř Bohu, temu řnjesej, prořyćź a wutrobnje řadacź ř pořczenjom w meřchi a w popjeli.

Daniel je wořebity mjeř druhimi profetami stareho řtestamenta. Š czeřneje řchlachty rodzeny, njebě wón wot Boha kať druřny profetojo řa hřeřchny a řhořtany lud Boži ř řwědkej wěcźneje wěrnořcze pořtajeny, ale wotdželeny wot řwojeho luda bě wón jeniczy ř temu powołany, řo by na kralowřkim dworje w Babelu řwědť žiweho Boha byl. Wón bě nimale přcheř žyly czař Babilonřkeho jařtwa tam žitny. Hižo jako mlody hólz bu wón do Babela wotwjedzeny, přcheř Nebukadnezara. Duř bu po řdaczu 80 lět řary. Tola je wón hiřcze do czařa wroćenja jateho luda w Babelu řwoje řiwjenje wobřamnył. Pod řchtyřjomi kralemi meřeřche wón dla řwojeje wubjerneje mudrořcze najwryřche jařtojnřtwja na Babelřkim dworje. Nebukadnezarowy řyn Belsazar bě kraleřtwwo přcheř Mediskeho krala Dariuřa řhubil. Bě w přnim lěcze tuteho

krala, jako Daniel ř wořebitej ředźblitwořczu řeremiařowe wěřczenje cziťařche, řiž bě tón te řame hižo w přnich lětach po wutupjenju řwjatnřzy napřřal. Wořebje wopomni wón 25. řtaw tychle knihow, hđzeř je řeremias přcheř nadunjenje Bože tracze Babelřkeho jařtwa do předka na 70 lět pořtajil. Teľe 70 lět bližachu řo řwojemu řónzej a tola hiřcze nicžo widzeć njebě, řchtoř by řnamjo bliřkeho řónza ludoweho jařtwa bylo.

Duř řo Daniel ř Bohu temu řnjesej wroćzi, řo by prořyl a wutrobnje řadał ř pořczenjom w meřchi a w popjeli. To bě jeniczy řrawy pućź, po kotrymř David ř wumóženju řwojeho luda czeřnjeřche. Wón by w řwojim wyřokim řařtojnřtwje řnawo krala Dariuřa prořyćź móhl řa řwój lud; tola řo prařcha, hacź by tať řchto dořpil. Ale Daniel bě hluboko w Bořim řłowje řalořený, řo nimo Boha hić nje móžeřche. Wón wjedzeřche, řo je jařtwo Boži řud; duř teř niřtón ř njeho wuwjeřcź nje móžeřche, řhřba Bóh řam; wón pořna teř, řo jenoř jena wěz ř temu pomřacź móžeřche: pořuta, hluboka pořuta. Duř řo wón řam pořucza a wuřleka řwoju řjanu drařtu, řwobleka řo meř a řydný řo do popjela, řo by jako pořutny řa řwój lud prořyl a wutrobnje řadał.

Tónle pořutny a prařchazy Daniel je něť nařche adventřke řnamjo. Czař je řařo tu, hđzeř řo profetiřke řlowo ř mozu řlyřhecź da: „Hłaj, twój kral přchřndze ř tebi!“, a hđzeř wořady řhěrlyř řanořchujaj: „Kať po-witam ja tebe, mój řeřu najľubřchi?“ Wěřcze, my dyr-bimy a czeřmy jeho ř wótrym wjeřelom po-witacź, jeho,

Božeho syna, „lubość, ki je njej rozkamala, so dele puščaja do hubjenstva“, ale jeho wumóženje hinaf móžno njeje, hacž hdyž so pokucimy. Schtóž jeho njewosmije horje w pokucze, njemóže tež psches njeho wumóženju bycz. Wschaf tež w tutym czaŝu spewamy:

Wón pschindže k śwětnom' řudu
Tych njepokutnych dla,
Se žohnowanjom k ludu,
Kiž jeho ducha ma.

Alle schtó ma jeho ducha? Zly řwět leži w řlym. Schtóž sprawny je, temu budže bórny řuknja řamřeneje prawdořcže pschewuřta a wón budže řa mēchom a řa popjelom pschimacz. Duž zlyemu wot Boha wotwobroczenemu řwētej, tež tebi to řlowo placz: Wobrocž řo k Bohu temu řnjesej!

Hamjeń.

Řuczowanie po Bořim piřmje

abo

řajle myřle nadeńdžech, Bože řlowo cřitajo.

Řodawa řwērny cřitař „Řomhaj Bōh-a“.

(Řotraczowanie.)

1. řniji Řōřřařowe, 17. řlawo.

U řžu tebi a twojemu řymjenju po tebi kraj dacž, w kotrymž ty po řwojim powołanju je řwojeho wótzneho kraja a je řwojeho wótzneho doma řuřbnik řy, wřchōn řananějsři kraj k wēcznemu wobředženřtwu, řo nima jich niřtō ř njeho wuhnacž, řaž dolho woni w mořim řlubje wōřtanu: a řžu w tutym kraju jich namřēřtwa a wobředženřtwa jich Bōh bycz.

Dwoje je, na czož řo wřchē Bože řjewjenja a Bože wōdženja, řaž tež wřchē nadřije a rořřudženja wuřwoleneje řwōřby řa tōnle czař řamerja: řymjo řlubjenja a kraj řlubjenja.

Bōh je ř Abrahamom a ř jeho potomnikami wēczny řlub řczinił; pschetož tōnle huadny řlub bēřche přeni řhochor noweho řluba w nařchim řbōřniku řesřku řhryřtuřu. Alle tež ř Abrahamowymi cžēlnymi potomnikami wōřtanje Bōh řtajuje w zyle wořebitym towarřtwje; pschetož řhořtanje, kotrež je jich nētko pōdeřchlo, dofelž řu řwojeho řrala a řbōřnika řazpili, řaž tež wřchē jich dařsche nadřije wuliwaja řo ř Božeho řluba ř nimi. „Pschetož Bože dary a powołanja njeřbu řajle, řo by jemu jich řel bylo.“ (Řom. 11, 29.)

„Wēczne wobředženřtwa“ mēřeřche řananějsři kraj bycz řa Abrahamowych potomnikow, hōžež bēřche Abraham jenož nařhwilny wotpocřinł nadeřchōł. U tola je tutōn kraj, kotryž je Bōh Abrahamej a jeho řymjenju řa herbřtwa řlubil, ř dořom tež wiđřomne řarukowanje a wiđřomna řchorpawa, wēczny řhochorł řryřaza, a teho dla tež wēřchczaza hweřda noweho řwēta, kotryž je řwōřřtwa řnjeseřewe wořady; teho dla wořebje řēla „wēczne wobředženřtwa“. To placz řa wřchē Bože pořtawjenja, kotrež řu w řtarym řlubje řa wēczne czařy řalořene a w nowym řlubje po piřmiku řbēhjene, po duřhu pak řu řo po wřchēj prawdže řtalē, řako: wobřēřanje, pařřah, mēřniřtwa a druhe.

U Bōh, wuřōřuju Abrahamej po dořtatnych řarukowanjach tež jeho pschibřuřchnořcže pschi řlubjenju, džeřche: Dha džeřž nētko, řchtož tebjē nařtupa, mōj řlub, a to džeřž řōn ty a twoje řymjo po tebi w jich narodach.

To pak je mōj řlub, wiđřomny pōmnik a řnamjo mořeho řluba, kotryž macže wy džeřžecž mjeře mnu a mjeř wami a mjeř twojim řymjenjom po tebi, řo by wobřēřany byl mjeř wami řōřdy muřřři. řak budže řōřdžicžkemu muřřřemu mjeř wami mōj řlub řaryty ani do řamjenja, ani do mořřařa, ale do jeho cžēla. W muřřřim a ř muřřřim rořom budže ř dořom tež wuřwječženy řōnřki řōd a řmēje řwōj džel na mořim řlubje.

Wy pak dyrbicže wobřēřacz řpřēdnu řožu řwojeho cžēla; pschetož psches tute řwoje cžēto řcže wy ř hřeřchneho řymjenja řlōdženi, řaž tež Dawit w psalmje ř1, 7 řpewa: řlaj, w hřeřchach řym ja řlōdženy, a moja macž je mje w hřeřchach pōdřala. Wobřēřanje přēdneje řože wōřnamjeni a wōdžēli wař wot wřchitřich, řotřiř řu řo jenož cžēto wot cžēla narodžile, a řotřiř řu řařudženi, řo řo jeničžny cžēlny cžłowjeł w nich rořwiva, a pschēřadži wař,

dofelž řo wobřēřanje na moju pschitařnju řlawo, do towarřtwa řo mnu. Wobřēřanje přēdrowneje řože ma bycz řnamjo řluba mjeře mnu a mjeř wami, a ř dořom ma wař pōřařacz na hiřchcže zyle druhe wobřēřanje, k řotremuž řžu wař psches tutōn řwjař wōbřucžicž a wōczahnycz.

Teho dla cřitamy pōla Řōřřařa w ř. řnjach ř0, ř6: Wobřēřcže njewobřēř řwojeje wutroby a njebudžcže řařakli, a ř0, ř6: U tōn řnjēř twōj Bōh budže twōju wutrobu wobřēřacz a wutrobu twōjeho řymjenja, řo by lubował řnjēřa, twōjeho Boha, ř zylej twōjej duřhu, řo by řimny byl.

Řōřde hōlcžatko, kotrež je wōřom dnjom řtare, a kotrež je řak cžēlnu njecřiřtořcž wōřbřlo a na mořach pschibřlo, dyrbicže wobřēřacz we wařchich narodach. řež cželedž doma, wot domjazeje cželedže narodžena, řako tež řa pjenjeř řupjena wot nēřařkeřōřkuli řuřbnika, řokraž njēje ř twōjeho řymjenja, dyrbi wobřēřana bycz.

U řak budže mōj řlub na wařchim cžēle řa wēczny řlub.

Se řwjařocžnym řalořenjom řwjařta mjeř Bohom a Abrahamom je řo řež řnamjo tuteho řwjařta na wřchē czařy pořtawilo. řole wēřchczaze řnamjo pōřařuje nař na řakramentaj noweho řtestamenta. řnune řaž řwjařta řchczēniřa, řlořuje řo řež wobřēřanje na Bože řlowo, na Božu pschitařnju a na Bože řlubjenje. řa řchczēniřu je wobřēřanje řež w tym pōdōbne, řo Boža řařnja zyle nowe wařchne njēřada, ale řo hižo řnjēřaze wařchne wuřřwa a pschētwori. Wobřēřanje bēřche řa pōřtawje czařy hižo mjeř řgipczanami wařchne, řnawo řež mjeř nēřotrymi druřimi ludami, tola niž mjeř řananějsřimi. W řgipřowřkej wobřēřowařche řo jenož mjeř řtawami mēřniřteje wōřchty, a řnawo mjeř jenořtwymi druřimi, řotřiř dořrowōlnje řak cřinjachu. Wobřēřanje bēřche řam řnamjo cřiřtořcže, řwiřkowařche pak řež řrucže ř pschibōřřtwa: ř nim cžēřcže řo najřwłniřcha mōž w pschirodže. řola Abraham a jeho pōtomnikow bēřche rořdžēł tōn, řo buřhu wřchitřny muřřřny, řotřiř k ludu řlufchachu, wobřēřani, a to bēřche řnamjo, řo mēřchahu wřchitřny řřařelřny „duřchowne řraleřtwa“ a „řwjařny lud“ bycz. řale njemēřeřche wobřēřanje mjeř řřařelřkim ludom řadny pōczah na bōřřke cžēřczowanje pschirodny; wone bēřche řnamjo a heřlo cřiřtořcže, tola niž cřiřtořcže na cžēle, ale we wutroby; teho dla wōřpjetuje řo řtajuje napōminanje, řo byřhu řwoju wutrobu wobřēřali. Wobřēřanje dořpōminawe na to, řo je cžłowjeł wot wřchēho řwojeho řpocřatka řem hřeřchnik; bēřche wobřēřanje řtajuje a njepřchēřtawaze přēdowanje wō namřēřym hřeřchu a řtajuje napōminanje k pōkucze, ř dořom pak bēřche řež wēřchczēnje, řo wumōřniř ř Abrahamowe řymjenja pschindže, kotryž pschinjēře cžłowjeřam řbōřnořcž a wřchē řbože. Wobřēřanje pak řlufchēřche ř dořom řež k temu, řo bēřhu Abraham a wřchitřny jeho pōtomniřny řrucže wōdžēłeni wot wřchēch narodow řōlo wōřōlo; řež nujowařche jich, řo byřhu po řakonju, wot Boha řim datym, řež řrucže cřinili.

řřndom dnjom dořlo bēřche džeřčo do pschinarōdženeho hřeřcha a njecřiřtořcže pōdate, ř wōřnym dnjom pak bu pschijate do wōřady Božeje.

U kotrež hōlcžatko njebudže wobřēřane na řwojej řpřēdnej řoži řwojeho cžēla, teho duřcha dyrbi ř jeho luda, řo mnu řtowařřchēneho, wukorjenjena bycz, teho dla, řo je mōj řlub pschēřtupilo.

řtary řlub bēřche wořebje towarřtwa, do kotrehož mēřeřche řōřdy řařtupicž bjeř řwojeje wole. řadny ř Abrahamowych pōtomnikow njemōžeřche řo po řwojej woli Božeje huadny řminņcz, řokraž je řo psches tutōn řlub zlyemu ludej, a psches tutōn lud wřchemu cžłowjeřtwa a wřchemu řwētej dořtala.

„Wuřwjenicž ř luda“ ma řo řōřdy, kotryž njebny wobřēřany byl. řajle řhořtanje je Bōh pořtawil. řole řhořtanje namawamy pōřdžicžho řařo czařcžicžho w řakonju, a to pschi najhřōnřichich njēřkutřach, wořebje pschēczimō Bohu řamemu, hōžež řo cžłowjeł řwječžuje pschēczimō Bohu, řralej řřařelřkeho luda. ř řajřimi njēřkutřami je řo towarřtwa ř Bohom rořwjařalo.

ę tymle řhořtanjom Bōh ř dořom hřōřny, řo pschēřtupjēřa wřcho to pōdeńdže, pschēd cřimž je wukhowany w towarřtwje ř Bohom. Schtōž njebēřche wobřēřany, njemēřeřche řaneho prawa wjařny na řwojim řwjenju, a jemu mōžeřche řo we wēřřym řmyřle řēncž, řako pōcāřinje abo džiwinje na pōlu a w hōli. Řōřdy mōžeřche jeho pōnēřej lēřřchēj wřchnořcži wōřwēwicž a wōřpřawicž dacž; a njebny-li řo to řež řtalo, dyrbjeřche tola řtajuje hřōřu mēcz, řo Bōh řam řajle řhořtanje na njeho řwjedže.

(Řotraczowanie.)

Czaſ hnadny.

D, kedźbuj ty ras
Ma lecżazy czaſ,
Raſ wjele jich ſjeba,
Wón njepſchińdze ſaſ'.

Sdyž nimo je ſchoł,
Njej' ſadźerżecz był,
Duž wużij jón ſwěru,
Sdyž ſy jón tu mēl.

D, wukup tón czaſ,
Maſch ſbože w nim ras,
We pſchichodnym domje
Wón ſwjeſeli naſ.

Schtóž pſcheſoni ras
Tón czeſazy czaſ,
D, bēda tón ſkomdži
Tej ſbóžnoſcže kwaſ.

E. Helaſ.

Wón pſchińdze.

To bēſche naſymu 1884, jako mējachu ſo pola Naumburga thēžorſke manevry. Stary lubowany thēžor Wylem bēſche ſwój wopyt pſchpowjedzil. A nihto njedwēlowaſche, ſo pſchińdze; pſchetož ſchtó by na thēžorowym ſłowje dwēlował a mudrował? A nihto njemējeſche druheho pſchecza a myſle, thiba jeha wo-
hladač, lubowaneho ſlawneho krajneho wótza w ſlěbornej pſchi ſchēdžiwſtwa. Wſchitzy napjeczi dnjej jeha pſchińdženja napschecziwo hladachu. Tón džen žana ſchula njebēſche. A wſchitzy, wulzy a mali, woſebni a nižy, pēſchi a ſ woſami won czehnichu. Wj mōžecze ſebi myſlicz, ſ kajſimi cžucžemi tam ſtejachu. Czaſnik w ruzy a mjeńſchiny liczo, hdy mējeſche pſchińcz. Czim bliže czaſ pſchińdze, czim wótſiſcho wutrobny klapachu. Skōnczije ſo czaſ bližeſche. To bēſche rano ſahe. Stote naſymſke ſlōnzo jemju w roſy ſo ſybolazu wobſwēczi. Nam bēſche ſwjatocznje wokolo wutrobny. „Kral pſchińdze!“ tak kliczeſche rt wot erta. Wj ſtejachmy žyſle bliſko pſchi puczu, po kotrymž ſo czaſ bližeſche. Wj mōžachmy temu lubowanemu a woczafanemu do pſcheczelniwego woblicza pohladač, mōžachmy jemu ſ wjeſeleje wutrobny pſchiwſkacž, jako naſ mile a pſcheczelnje ſ ruku ſtrowjeſche. Sa wopibacž njemōžu, tak nam bēſche. To jenož wēm: Tejele hodžiny ja ženje ſapom-
nił njeſym. To je jena mojič najrjenſchich dopomnjeńkow na mlodoſcž. A hiſcže tydženje a mēſazy poſdžiſcho bychmy ſo wo tym roſrēcžowali a ſo ſ tym ſahorjeli a wo tym domoj piſali.

A wón bēſche hōdny, ſo bu kaž wótž w kraju lubowany a czeſcženy, kotryž ſo kaž wótž ſa ſwój lud a wótžny kraj ſtaratche hač do ſwojich wyſokich lēt. Wón bēſche wulki w histori, kotryž ma ſ prawom mjeno „Wulkeho“. A tola bēſche wón jenož próč a popjel kaž my wſchitzy ſ próča narodženi. Wón, kiž mōžeſche naſchemu ſtaremu njepſcheczelej mēr prjōdkpiſacž, ſam ſwojemu ludej tola tón mēr dacž njemōžeſche, kiž je wſchſchi dnyli wſchitkōn roſom. Wón bēſche tón lētſtotetki horzo woczafany Barbaroſa, kiž mōžeſche ſwojemu roſcžepjenemu ludej rjany ſōn dopjelnicž, ſo bu naſch lud ſaſo ſjednocženy ſ naſchemu thēžor-
ſtwu — a tola ſo praſcham: ſu woprawdže ſ kraſnoſcžu a wulko-
ſcžu thēžorſtwa tež najhłubſche nadžije a najhoržyſche žadanja naſcheho luda dopjelnjene?

A ſchto pomha wulka ſańdženoſcž, ſchto historija bohata na dobyčach a czeſcžach, hdyž hidženje, ſawicž a njemēr na jadrje luda žeru? A tola jemu wſchitke wutrobny napschecziwo klapachu w džaſownym poczeſcžowanju a wjeſelny ſahorjenju, jako bu nam powjeſcž data: „Wón pſchińdze.“

Tale powjeſcž nētko ſaſo kliczi pſchēs horn a doh, pſchēs kraj a morjo, hrody a hēt, hač do najſdalenisheje wjeſti w lēbu, ta powjeſcž: Wón pſchińdze.

Wón pſchińdze ſ polnej hnadu,
Je polny luboſcže,
Wón wobara wſchom' padu,
Wiču žaloſcž ſacžeri,
Tym hrēſchnikam wón pſchińdze
A cže jim ſbōſnoſcž dacž.

Naž wyſoſe je tež ſahorjenje ſa naſcheho njepomniteho

thēžora Wylema I. a kaž jara budže ſo tež w histori jeha ſa-
ſlužby wažicž — niſomu na myſle njepſchińdze jemu tajſe thēr-
luſche ſpēmacž, kaž wone nētko 1900 lēt kralej czeſcže ſaſkincža
ſ jandželſkeho a cžlowſkeho rta. Nihto njebudže jemu na-
pſchecziwo wſkacž kaž naſchemu adventſtemu kralej:

„Bój, Jeſu, naſcha jaſnoſcž
A wjedž naſ je ſwēta,
Ach, daj nam twoju kraſnoſcž,
Naſ pſchiwjedž do njebja.“

Njeje to nētko džiwno, ſo ſo telko wutrobom adventſtemu wjeſelu ſamnje, tak wjele ſchēſcžijanow adventſkeho krala powitacž njecha, jeha, kiž je pſchiſchoł a cže dženſa ſwoju woſadu w hnadže domach pytač, kaž budže ju junu domach pytač we wſchej ſwojej kraſnoſcži? Ach, ſo mjeſ wērjazy mi ta powjeſcž: „Wón pſchińdze!“ jich tak mało ſahori, tak mało ſahori, tak mało wutrobom ſo hori wot teho jeneho pſchecza jeha wohladač? Sdyž ſo wo wopycže ſmjertneho krala hižo tydženja a mēſazy doh po tym rēczi a piſa, njelicžene wutrobny bjeſ cžucža, ſymne a liwke woſtanu, hdyž žyrkej wyſta a ſpēwa:

„Wón jako tón kral hnadu
Wſchōn njemēr pobije
A njepſcheczelow radny
Wſchē mōžnje ſacžijnje.“

A kajki to kral, kotrehož mjeno rēka: „Džiwny radžicel, Bōh mōžny, Wēcžny Wōtčez, Mērny ſerſhta!“ Njeje to wopomnječža hōdne, ſo tyſazy a ſaſo tyſazy ſemſtemu kralej dadža, ſchtož je kralej, ale temu njebjeſtemu rubja, ſchtož ſebi ſaſluži a žada.

Wiſchelake ſ bliſta a ſ dalota.

— Nowy bibliſki pucžnik na lēto 1901 w tyhle dnjach wuńdže. Wj lubych cžitarjow ſ nowa pokafamy na naſche poru-
cžaze ſłowa, kotrež ſmy jemu w prjedawſchich cžiſkach piſali, wopjetujo to ſłowa: Do kōždeho ſerbſkeho doma ſluſcha bibliſki pucžnik!

— Njedželu ſmēje ſo 4. ſerbſke ſemſchenje w ſchiznej žyrkwi w Draždžanach. Spowjednu wucžbu ſmēje wodžer ſerbſkich ſemſche-
njow knjeſ ſaraſ rycžer ſaſub a prēdowanje knjeſ ſaraſ rycžer
Kencž-Ketlicžanſki.

— A 184. ſałoženſtemu ſwjedženjej wuda Lužiſke prēdarſke towaſtſwo w Lipſku ſwoju lētnu roſpramu pſchēs knjeſa ſawola Wiczežka ſ Wiſchſchēz pola Budyſchina, kotryž je w tu thwilu pſchedbnda tuteho wažneho towaſtſwa, w kotrymž ſo ſhnojo naſcheje Lužižy pſchihotuja a wuwucžuja ſa ſwoje duchownſke ſa-
ſtojnſtvo. Czim wjetſcha paſ je naſcha radoſcž, ſo ſaſo Eſerba jako wodžerja tuteho ſtudentſkeho towaſtſwa wohladamy, kotrež ſu ſerbſzy duchownſzy ſtudowazy w lēcze 1716 w Lipſku ſałožili. Dohko je to towaſtſwo rēkało Eſerbſke towaſtſwo a haſle poſdži-
ſcho je ſo na žyłu Lužižy wupſchēſtrelo doſtawſchi mjeno „Lužiſke prēdarſke towaſtſwo“. Naſchi ſerbſzy duchowni w poſlednimaj lētſtotkomaj ſu ſ wjetſcheho džela ſ tuteho towaſtſwa wuſchli, kotrež je tež ſ žyła najſtarſche towaſtſwo na Lipſcžanſkej univerſicže. Eſerbſki wotdžel Lužiſkeho prēdarſkeho towaſtſwa je Sorabikum, w kotrymž ſo ſtudowazy Eſerba w ſwojej ſerbſkej rēczi wudo-
ſpolnja. Wodžer Sorabika bēſche kn. Wiczežk. Eſobuſtawy ſo kōždy tydžen junkturcž ſēndžechu a ſo w rēczi wudopolnjachu, kaž tež ſerbſke kniže cžitachu a ſerbſke pſchednoſchki ſebi džeržachu. Eſobuſtawy Sorabika bēchu: Nāda (nētko kandidata), Mroſaſ, Wiczežk, Kēſbark, Gōlcž I. a II., Wicčas, Kubiza, Hejna, Lužan a Laraſ. Eſerbſki homiletſki ſeminar wotmēwaſche ſo pod wu-
ſtojnym wodženjom knjeſa ſararja Mroſafa-Hrodžiſchcžanſkeho. Wutrobny džaſ wupraja jemu naſchi ſerbſzy ſtudentojo ſa jeha ſwērne a njepſpōžniwe wuwucžowanje a pſchihotowanje ſa duchown-
ſke ſaſtojnſtvo mjeſ naſchim lubym ſerbſkim ludom. Wiſchpōſna-
je Lužiſke prēdarſke towaſtſwo kn. ſararja Mroſafa w Hrodžiſchcžu jako wodžerja ſerbſkeho prēdarſkeho ſeminara ſa czeſneho ſobu-
ſtawa pomjenowalo. Na ſerbſkim ſeminaru w Hrodžiſchcžu wob-
džēlichu ſo lētka 4 ſerbſzy duchownſzy ſtuſowazy: kn. Mroſaſ, Wiczežk, Kēſbark a Kſchizjan. Bōh pſchewodž ſkuttowanje naſcheho lužiſkeho prēdarſkeho towaſtſwa ſe ſwojim žohnowanjom do 135. lēta jeha wobſtačža!

Wjേഷna wójuška khronika f léta 1870.

(Potraczowanje.)

Jusfazy a płakazy czah.

Sako dobyczerske wójsko kaž schónra bjes kónza nimo naš czehnjesche, a druhe czrjody wojakow mjes tym w domach ja zyrbu pytachu, sarža nadobo wot Wórtshsteje strony kem nje-wuprajomne justanje. Wojazy stoczichu kaž wot blyška trjeheni f domow a dworow, stupichu do rjada a natwarichu na wobemaj bokomaj pucza twjerdu, bylnu murju, psches kotruž so nihto pschedrēcž njemózesche. Sa so prafchach: „Scho ma to rěfacž?“ Woni dżachu: „Nasch kónprynž pschindže!“ Wołanje a justanje bywa pschezo móznische, bubony rža, wjeshelc spěwy so blyšcha, tute žmuchi steja kaž woheń a płomjo, — hura, hura, hura! Wjeshajimy wschitzy kaž pohłuscheni. Sawěsčže, wón pschindže tamle; wobdaty wot swojich generalow czehnje wón nimo nascheju woczow.

Kak so jeho woblicžo f wjesheloscžu blyščeži, kak lubosnje wón swojich wojakow postrowi! Scho drje jeho wutroba w tutym wotomitu czujesche! Wokoto hebje wschudžom płomjenja a rospadanki, krej a rany; psched sobu pobiteho Napoleona a jeho cželaze wójsko, jady hebje swoje sławne dobyczerske wójsko. Sacž drje wón tež czuje tu žaloscž, kotruž wójna nacžini? Jeho woblicžo je tak mile; wón woła: „Ludžo so njedyrbja bojecž!“ Wěsčže by radšo w měrje knježil, hacž na bitwischczach cžescž a sławu žnjak. W Heunerez domje leži na žmjercž franjenu fran-zowski general Raoul; kónprynž sastupi do tuteje burškeje khěžki, pohladnje lubosčiwje do tuteho žmjertneho woblicža, pschimnje jeho symnu rutu, duž ronja so jemu bylhy f woczow, a czehnje dale se swojim justazym czahom.

S nascheje wěže lecza płomjenja wysoko f njebju a hwěcža so daloko do wokolnosče.

Nětko pschibliži so drugi czah. Sajecži po tyřazach se wschela-tich regimentow; to so naschi sbiczi, psched někotrymi dnjami hiščeže tak wjesheli, dobycža wěsčži wojazy. Woni pschindu bjes bróni, rostorhani, sapróscheni, masani, sputani kaž slóstinzy — wobstupjeni wot němskich wojakow, kiž jich přecž wjedu do dalosčeje zušby. Se to móžno? Kanony, mitraillesy, wošy a wschitkón grat, zyle bataillony! Kajtke poniženje, kajtke pschěhracže! Woni so pomalu wlecžu po drósy, na žmjercž mucžni wot tuteje dolheje bitwy, blědži dla stracha a bojoscže. Často dosečž trubi so jim do wuschow: „do přědka!“ S tsělami so do nich storka, a woni njeřmědža ani pifnyč, wschaf so pobiczi. Někotryžtuli, nam derje snaty, kawnje nam hiščeže božemje. Me my jemu njemóžemy ničžo sobu dacž, hacž sdychnjenje: To je srudny czah — płakazy czah — dżicže božemje! Nasche sbože je so minylo. Nascha móž je ponižena. Dżicže božemje wy njesbožowne wopory Napoleonowych a fran-zowskich hrěchow! Hodžina saplacženja a wječženja je pschijchla.

Straschna nóz po bitwje.

Płomjo w zyrkwi palešche so pomalu dale a dale. Scho to tež dyrbjał jemu wobaracž? Psches dróhu nihto njemózesche, dokelž wójsko nje-pschestawajzy nimo czehnjesche. — Sajecži dele, dobywarjo horje. Sawěsčže, franjeni w zyrkwi budžichu so wschitzy spalili, njebudžische-li jich schit hacž f nam dořahal. Duž so podachmy, dwaj hrabjowaj žynaj, mój bratr, knježa cželedž, nětosi wjeshnjenje a tež němszy wojazy, a wunjeřechmy njesbožownych, zyrkej wschaf běšche hižo polna dyma. Skladžechmy jich na wunjeřene lawki a na nahu semju, pschetož stwy a hródže běchu dawno polne wobohich towaršchow. Wě so, běchu woni jara džakowni, so so žalofnemu spaljenju wuschli.

Tak bu wječzor. Čsnano tuta nóz swojej schidle mēra nad nami wupschestřeje, so móhli wschitzy wotpocžnyčž po wschej strachosčži a žaloscži. Mój Božo, hdy móhl wotpocžnyčž, hdy jenož by mēr byl. Woheń w Elzaphausenu, woheń w Delnim Fróschweileri, zyrkej so pali, a we wokolnosčži so wschitko cžerwjeni. Hdže a scho wosy wobydlerjo? Kak wojazy nimo czahnu, kaž wodowe žolmy, kaž had bjes kónza. Wošy, jědni, pěschzy, kano-něrojo, — dale, dale! Se dha so semja wotewrika a wschěch duchow wuplunyla, so wojakow žaneho kónza njeje? Wěda wam, Franzowsjo! Psched tymi njeje žaneho cželanjja, žaneho wobstacža. Kak so cži sahorjeni sa swojeho wjeshcha, kak pola nich jedny sa druheho steji, jedny sa druheho so stara, to pola Franzowsow ženje widželi njeřkny! Móz je naš pokryla. Scho so tam psches

pola spěwa? To džě so nasche stare hlošy: Njesh Bohu džakuje so wutroba wschěch ludži. — Jedny twjerdy hród je nasch Wóh žam. — Scho to spěwa? To so dobywarjo, naschi něhduschi bratsja. Budža nasche rjane krajiny jažo jim hłuschecž? Sacž Wóh sechže. Tu khwilu je wokoto jeneje w nozy, — potajowar na wěžnym czahniku je sastal; stary czah je sastol, nowy so pschibliža. Zyrkej je wot płomjenjom wobdata, swony so seschreńe, jich pohledni swuf běšche wołanje do wójny; njesh je nowy swuf wołanje f mērej. Grimajo žynje so wěža do rospadankow, bóřsy tež zyrkwiny kryw, a mroczele kura sběhnu so horje f njebju, tydch wobstoržujo, kofsiž so tutu wójnu samowali. —

Kak mje wutroba boli pschi mojeje rospadaneje zyrkwi. — Njeje dha žaneho kónza tuteho straschnego domapytanja? Kyrie eleison!

(Potraczowanje.)

Něšto f rospominanju.

Čsam psches swoju móž so nihto wot wopisłwa njewuřwobodži.

Gořner běšche derje snaty a lubowany předař w Barliuje. Jedny džěń w juliju 1850 džěšche wón psches hažu, hdžež džěla-czerjo plestromachu. Sako nimo džělaczerjom džěšche, runje dwaj stejeschtaj a so f palenzoweje blesche napischtaj. Jedny hebje czaptu sežeže a strowjesche. Potom wón w swojej khroblosčži bleschu poda a praji: „K strowosčži, nano Gořnerjo!“ Gořner f mērom na njecho pohlada a snapschecžiw: „Ja móhl picž, hdyž bych chyžł, ale ty dyrbišch, hdyž tež njechajch.“ S tym woteńdže. „Scho? Sa dyrbju?“ džělaczer ja nim wołasche, swojn bleschu na kamjentnu hromadu cžihny, so do wjele truchow roslecža. Sa dwě njedželi tón žamy muž wschón njeměrnny f Gořnerzej pschindže. S duchownej tsyřnosčžu jeho proschjesche: „Wuřwobodžče mje, nano Gořnero, wuřwobodžče mje! Dewaf žym řhubjeny, ja a moja žona a moje džěcži!“ Wón běšche spytał, so picža wostajecž; ale cžim bóle běšche so bēdžil, cžim hłubje běšche pschischol. W swojim sadwelowanju namaka pucž f Gořnerowym durjam a tón jeho tež do swojeho hladanja wa a f njecho f Wožeje pomozu stróšbeho cžłowjeka sežini.

* * *

Mali ludžo chže jich najmjēnje wostacž a někotry, kažkutiz mały je, wón hebje tola myřli, so je něšto wulke. Marka běšche mala holcžka; dokelž pak mējesche mjeńschu kotřicžku so wo nej jako wulkej powjedasche. Pschi wječzornej modlitwje jej macž tu schtucžku: „Sa žym mala, cžin wutrobu mi cžistu, w nej njesh nihto njebhdi, hacž Jesuř žam!“ wucžesche. Marka pak so wobarasche a praji: „Sa njeřym mala, ja žym wulka.“ „D, cžłowiska wutroba“, rjekny f temu nan, jako jemu to macž powje-dasche, „kak dolho traje, hacž njeřy wjazy wulka, ale mala.“ Luk. 9, 48.

* * *

To słowo se sakramentomaj je Boža ruka, f kotrejž wón nam swoju hnadu a swoje dary w řhryřtusku přibědžerži a ps-ficžuje. Wěra pak je nascha ruka, f kotrejž je sapschimnjemy.

* * *

Řhryřtus, řěřchta žiwjenja.

Dwóřski předař Hedinger w Stuttgarče († 1704) da do swojeje žmjercže hudžbneho miřchtra Schwarzkopfa f harfu f swo-jemu žmjertnemu ložu pschincž. Sako tón sapěwa krařny dobyczerski khěrusch: „Seju, daj dobyčž ty řěřchta žiwjenja!“ so mřějazy řdžeržecž njemózesche, ale f wulkim hlořom sawola: „Wiktoria, dobycže je dobylo!“

Gudancžy.

Kotre žalty so se kžizu jědža?

[—žyřł kłozu řł]

Kotry kamjeń ludžom f jědži pomřa?

[—žylowj žylowj]

Daljsche dobrowólne dary ja wohe armeniske řhroty:

Na kwařu Ernřta Rowaka f Wulkeje Dubrawy psches knjesa Jana Senku f Wulkeje Dubrawy . . . . . 7 hr.

W mjenje wobohich řhrotow praji wutrobny džak

Gólcž, redaktor.